

СТАРОПРЕСТОЛНА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА

УТВЪРДИЛ:
ДИРЕКТОР:

В. Йосифова
В. Йосифова/

Училищна програма

за предоставяне на равни възможности и за
приобщаване на учениците от уязвимите групи

I.ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ – СЪЩНОСТ И ПРИНЦИПИ

Приобщаващото образование е всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование и приемане на индивидуалността на всяко дете. Във всяко общество съществува група от хора, чийто статус, възможности за развитие и обучение изискват по-специален подход. Включването на ресурси, насочени към осигуряване на възможности за развитие, създават условия за по-успешно вграждане на отделната личност във всички аспекти на живота на общността. Постигането на този стандарт изисква диференцирана грижа и педагогически подходи, съобразени с индивидуалните особености, потенциала и силните страни на отделния ученик.

Законът за предучилищното и училищното образование определя следните групи деца, с потребности от допълнителна работа, обусловени от специфики на тяхното развитие:

- деца в риск;
- деца със специални образователни потребности;
- деца с изявени таланти;
- деца с хронични заболявания.

Всяка от изброените групи създава предизвикателство пред педагозите и предполага прилагане на индивидуален подход към обучението и напредъка на всяко дете.

Изграждането на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети в посока на изграждане на позитивна образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик;
- личностно развитие, успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
- включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

П.АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА В СТАРОПРЕСТОЛНА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА, ГР. ВЕЛИКО ТЪРНОВО

В Старопрестолна професионална гимназия по икономика съществува подкрепяща среда и толерантно отношение към потребностите на отделния ученик. В училището работят квалифицирани специалисти, на учениците са предоставени разнообразни възможности за изява, под формата на участие в проекти и извънкласни дейности. Налице са добри междуличностни отношения, обусловени от сравнително малкия брой ученици и сходната им възраст. Към момента в училището не се обучават деца със специални образователни потребности, децата от различен етнос са малко на брой и са добре приети и интегрирани в средата на връстниците си.

Проблеми могат да се търсят в групата на **деца в риск**, поради относително високия брой деца от непълни семейства, деца, чиито родители са в чужбина, деца, които живеят при роднини, или са сами на квартира. Предизвикателство пред педагозите в СПГИ е и **групата на изявените деца**, поради по-високите стандарти на обучение, които те предполагат, както и по-голямата им заетост. В много случаи децата от тази група са натоварени с редица отговорности и задължения – често на тях се вменяват дейности, единствено по причина, че са отговорни и се справят, за сметка на по-малко активните и недотам заинтересовани ученици. В същото време – поради голямата заетост и известно толериране от страна на учителите, при тези деца се наблюдават проблеми при вграждането в класа и общуването с връстниците.

След анализ на гореизложените фактори и тенденции, е изготвена **Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на учениците от уязвимите групи**, съобразена със специфичната ситуация в Старопрестолна професионална гимназия по икономика, гр. Велико Търново. Програмата е изработена съобразно ЗПУО, ДОС за приобщаващото образование, Международна конвенция за правата на детето, Закон за защита от дискриминация.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такава, в Старопрестолна професионална гимназия по икономика. **Настоящата програма има за цел да осигури подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всеки ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.**

Поставят се следните задачи:

- определяне на уязвимите групи деца и прилагане на разнообразни мерки, съобразени със спецификата на всяка от тях.
- изясняване на механизма, по който се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.
- предоставяне на подкрепа за личностно развитие в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

III. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

1. Предоставяне на подкрепа за личностно развитие

1.1. На учениците се предоставя **обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие**. Подкрепата за личностно развитие осигурява подходяща среда за развитието на уменията и способностите на детето и се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности;

1.2. За организиране и координиране на процеса на осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, **със заповед на директора на Старопрестолна професионална гимназия по икономика в началото на всяка учебна година се определя координатор.**

1.3. Координаторът има следните функции:

- разпознава потребността от предоставяне на обща/допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученик, на базата на наблюдения, анализи и въз основа на документация;
- в случаи на констатирана потребност, предлага на директора за утвърждаване съставите на екипите за подкрепа на личностното развитие;
- координира извършването на оценката на индивидуалните потребности и изготвянето на програма за работа и проследява развитието на случая;
- при необходимост предлага на директора да осигури допълнителни специалисти, организира и координира осигуряването им, в зависимост от индивидуалните потребности на ученика;
- координира работата с родителя/представителя на ученика.

2. Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие

2.1. Обща подкрепа за личностно развитие – осигурява се от екип, ръководен от **координатора**. Насочена е към развитие на потенциала на всеки ученик и включва екипна работа между отделните специалисти, както и осигуряване и насочване към

занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират както на училищно ниво, така и в други центрове за личностно развитие.

2.2.Общата подкрепа за личностно развитие в СГПИ гарантира участие и изява на всички ученици и **включва следните дейности:**

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- занимания по интереси – предоставяне на възможност за включване в проекти и извънкласни форми на работа, съобразно предпочитанията и способностите на отделния ученик;
- превенция на обучителните затруднения;
- предоставяне на педагогическа помощ при затруднения в овладяване на учебното съдържание;
- при необходимост – изотвяне на анализ и оценка на индивидуалните потребности на ученик, с цел оказване на допълнителна подкрепа;
- изграждане на позитивен организационен и психологически климат. Предоставяне на психо-социална подкрепа;
- превенция на проявите на агресия и насилие (Съобразно училищните механизми за превенция на агресията и предотвратяване на училищния тормоз);
- кариерно ориентиране на учениците;
- библиотечно-информационно обслужване;
- поощряване с морални и материални награди.

3.Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие – допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на опрелен ученик. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

3.1. Ученици, за които може да се поиска оценка на способностите – включват се следните групи:

- деца със специални образователни потребности;
- деца с хронични заболявания;
- деца в риск;
- ученици с изявени дарби.

3.2. Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай;

- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане.

3.3. Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Планът за подкрепа включва:

- цели, задачи и вид на допълнителната подкрепа за личностно развитие;
- описание на възможностите, силните страни и потенциала на ученика за включване и участие в образователния процес;
- определяне на срока на предоставяне на допълнителната подкрепа;
- определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението на ученика;
- определяне на начини за оценяване на напредъка на ученика;
- определяне на специални педагогически, терапевтични и други методи и средства за постигане на целите;
- определяне на честотата на осъществяване на дейностите за допълнителна подкрепа;
- описание на екипната работа с ученика, на ролята и отговорностите на педагогическите специалисти и на родителя/представителя на ученика, при предоставяне на допълнителна подкрепа
- описание на необходимите ресурси за допълнителната подкрепа и за взаимодействие между институциите.

3.4. Мерки за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие:

- допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигурява и предоставя съгласно **план за подкрепа на ученика**, след извършена **оценка на индивидуалните потребности**;
- изготвянето на оценката на индивидуалните потребности се извършва в съответствие с чл. 22 и чл. 187 от ЗПУО, след издаване на заповед от директора на СГПИ за сформирание на екип;
- оценката на индивидуалните потребности се извършва от съответните специалисти (психолог, логопед и ресурсен учител и др.) в зависимост от конкретния случай;

- оценката на индивидуалните потребности се извършва в срок от един до три месеца от началото на учебната година, при установяване на такава необходимост;
- при несъгласие на родителя за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие, директорът на училището писмено уведомява Отдел за закрила на детето при Д"СП", с цел осигуряване на най-добрия интерес на ученика.

4. Изграждане на позитивен психологически климат – включва дейности по превенция на насилието и тормоза в училище, дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение:

- прилагане на координирани и последователни усилия за осигуряване на благоприятна образователна среда и своевременно решаване на възникнали конфликти;
- създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения между всички участници в образователния процес;
- предприемане на дейности по превенция на насилието и училищния тормоз, съобразно училищните механизми за превенция на агресията и за преодоляване училищния тормоз;
- групова работа с ученици; кризисна интервенция;
- взаимодействие с родителите на учениците за справяне с проблемно поведение и приобщаване към средата на училището;
- налагане на санкции – при случаи на неизпълнение на задълженията, оказани в ЗПУО, след изчерпване на всички механизми на въздействие.

С така изложените основни положения, Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на учениците от уязвимите групи при СПГИ, гр. Велико Търново се опира на разбирането, че в образователната практика е необходимо да бъдат отчетени силните страни и качества на децата, като учителят и педагогическите специалисти са посредници, които спомагат за пълноценното развитие на потенциала на отделната личност и успешното ѝ вграждане в живота на общността.